

ประกาศกรมปศุสัตว์

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด
หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด

พ.ศ. ๒๕๖๓

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยด้านอาหาร และการลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ อธิบดีกรมปศุสัตว์จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“ซากสัตว์” หมายความว่า

(๑) ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว

(๒) สิ่งใด ๆ ที่ได้จากสัตว์ที่มีชีวิตหรือสัตว์ที่ตายแล้ว

(๓) อาหารสุกที่ทำ ประกอบ หรือปรุงจากซากสัตว์ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๔) สิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปที่ทำจากซากสัตว์ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“โรคระบาด” หมายความว่า โรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“พาหะของโรคระบาด” หมายความว่า พาหะของโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“สัตว์แพทย์” หมายความว่า สัตว์แพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“สัตว์ที่เป็นโรคระบาด” หมายความว่า สัตว์ที่ได้รับเชื้อโรคระบาดทั้งที่แสดงอาการและไม่แสดงอาการ

“สัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด” หมายความว่า สัตว์ที่สัตวแพทย์พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสัตว์ที่อยู่หรือมาจากแหล่งที่เกิดโรคระบาด หรือสงสัยว่ามีโรคระบาด หรือพื้นที่ที่วิเคราะห์ทางระบาดวิทยาทางสัตวแพทย์แล้วเห็นว่าเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดโรค และมีโอกาสสัมผัสกับเชื้อโรคระบาด

(๒) เป็นสัตว์ที่ไม่ทราบแหล่งที่มาและมีอาการคล้ายโรคระบาด

“สัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด” หมายความว่า สัตว์ซึ่งไม่ปรากฏอาการของโรคระบาด แต่มีเชื้อโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้รับเชื้อโรคระบาดซึ่งอาจติดต่อคนหรือสัตว์อื่นได้

“ซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด” หมายความว่า

(๑) ซากสัตว์ที่มาจากสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด หรือ

(๒) ซากสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเชื้อโรคระบาด เช่น ซากสัตว์มาจากแหล่งที่มีโรคระบาด หรือสงสัยว่ามีโรคระบาด หรือไม่ทราบแหล่งที่มา หรือไม่มีเอกสารรับรองสุขศาสตร์ซากสัตว์ จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือไม่มีหีบห่อที่ป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรคได้ เป็นต้น

“ผู้มีอำนาจสั่งทำลาย” หมายความว่า สัตวแพทย์ หรือผู้รักษาราชการแทน หรือผู้รักษาการ ในตำแหน่งที่เป็นสัตวแพทย์แห่งท้องที่ที่พบสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น โรคระบาด หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ ในการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือการทำลายสัตว์ หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาดตามระเบียบนี้ ให้ผู้มีอำนาจสั่งทำลาย ดำเนินการ เพื่อให้เจ้าของสัตว์หรือซากสัตว์ได้รับค่าชดใช้ราคาสัตว์หรือซากสัตว์ ตามอัตราที่กำหนด ในกฎกระทรวง

ในกรณีที่เจ้าของสัตว์หรือซากสัตว์ได้จงใจกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ เจ้าของสัตว์หรือซากสัตว์จะไม่ได้รับค่าชดใช้ราคาสัตว์หรือซากสัตว์ที่ถูกสั่งทำลาย

ข้อ ๕ ให้ผู้อำนวยการสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์รักษาการตามประกาศนี้

หมวด ๑

การทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด

หรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด

ข้อ ๖ สัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่เป็น พาหะของโรคระบาด ให้สัตวแพทย์ตามข้อ ๗ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งทำลายออกคำสั่งเป็นหนังสือ ให้ทำลายสัตว์ และให้ดำเนินการทำลายสัตว์ ณ จุดที่พบโรคระบาดสัตว์หรือสถานที่อื่นใดที่สัตวแพทย์ เห็นสมควร

ข้อ ๗ ให้สัตวแพทย์ในตำแหน่งต่อไปนี้ มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ตามชนิดของสัตว์ต่อเจ้าของรายหนึ่ง ๆ ได้ไม่เกินจำนวน ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ หรือผู้อำนวยการกองสารวัตร และกักกัน มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ทั่วราชอาณาจักร

- (ก) ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง ม้าลาย และรวมถึงสัตว์ในวงศ์อีไควดี (Family Equidae) ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑,๐๐๐ ตัว
- (ข) สุกร หมูป่า ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ตัว
- (ค) นก ไก่ เป็ด ห่าน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ตัว
- (ง) สุนัข แมว อูฐ ลามะ อัลปาก้า และรวมถึงสัตว์ในวงศ์คาเมลลิดี (Family Camelidae) ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐๐ ตัว
- (๒) ปศุสัตว์เขต มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ในพื้นที่เขตที่รับผิดชอบ
- (ก) ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง ม้าลาย และรวมถึงสัตว์ในวงศ์อีไควดี (Family Equidae) ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐๐ ตัว
- (ข) สุกร หมูป่า ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕,๐๐๐ ตัว
- (ค) นก ไก่ เป็ด ห่าน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ ตัว
- (ง) สุนัข แมว อูฐ ลามะ อัลปาก้า และรวมถึงสัตว์ในวงศ์คาเมลลิดี (Family Camelidae) ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๒๐๐ ตัว
- (๓) ปศุสัตว์จังหวัด มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ
- (ก) ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง ม้าลาย และรวมถึงสัตว์ในวงศ์อีไควดี (Family Equidae) ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑๐๐ ตัว
- (ข) สุกร หมูป่า ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๒,๐๐๐ ตัว
- (ค) นก ไก่ เป็ด ห่าน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ ตัว
- (ง) สุนัข แมว อูฐ ลามะ อัลปาก้า และรวมถึงสัตว์ในวงศ์คาเมลลิดี (Family Camelidae) ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑๐๐ ตัว
- (๔) หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ในด่านกักกันสัตว์ หรือสถานที่กักกันสัตว์ ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของด่านกักกันสัตว์นั้น ๆ
- (ก) ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง ม้าลาย และรวมถึงสัตว์ในวงศ์อีไควดี (Family Equidae) ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐ ตัว
- (ข) สุกร หมูป่า ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑,๐๐๐ ตัว
- (ค) นก ไก่ เป็ด ห่าน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ตัว
- (ง) สุนัข แมว อูฐ ลามะ อัลปาก้า และรวมถึงสัตว์ในวงศ์คาเมลลิดี (Family Camelidae) ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๒๐ ตัว
- (๕) ปศุสัตว์อำเภอ มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ในพื้นที่อำเภอที่รับผิดชอบ
- (ก) ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง ม้าลาย และรวมถึงสัตว์ในวงศ์อีไควดี (Family Equidae) ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐ ตัว
- (ข) สุกร หมูป่า ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑,๐๐๐ ตัว

(ค) นก ไก่ เป็ด ห่าน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ ตัว

(ง) สุนัข แมว อูฐ ลามะ อัลปาก้า และรวมถึงสัตว์ในวงศ์คาเมลลิดี (Family Camelidae) ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐ ตัว

การสังฆทำลายสัตว์จำนวนที่เกินกว่าอำนาจของปศุสัตว์อำเภอ ให้เป็นอำนาจของปศุสัตว์จังหวัด
การสังฆทำลายสัตว์จำนวนที่เกินกว่าอำนาจของปศุสัตว์จังหวัด ให้เป็นอำนาจของปศุสัตว์เขต
การสังฆทำลายสัตว์จำนวนที่เกินกว่าอำนาจของหัวหน้าด่านกักกันสัตว์ ให้เป็นอำนาจของ
ผู้อำนวยการกองสารวัตรและกักกัน

การสังฆทำลายสัตว์จำนวนที่เกินกว่าอำนาจของปศุสัตว์เขต ให้เป็นอำนาจของผู้อำนวยการ
สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์

ข้อ ๘ การสังฆทำลายสัตว์ชนิดอื่นตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ หรือจำนวนที่เกินกว่า
อำนาจของผู้อำนวยการสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ หรืออำนาจของผู้อำนวยการกอง
สารวัตรและกักกัน ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมปศุสัตว์

อธิบดีกรมปศุสัตว์มีอำนาจสังฆทำลายสัตว์ทั่วราชอาณาจักร

ข้อ ๙ ในการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด
หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาดให้ดำเนินการตามหลักการการุณยฆาต โดยใช้วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง
ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้สารเคมีให้สัตว์กิน ฉีด หรือสูดดมเข้าร่างกายสัตว์เพื่อให้สัตว์นั้นตายโดยไม่ทรมาน

(๒) ทำลายสัตว์ด้วยปืนชนิดยิงสัตว์โดยเฉพาะ ยิงสัตว์นั้นให้ตาย

(๓) ทำลายสัตว์ด้วยอาวุธปืนตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และสิ่งเทียม
อาวุธปืน

(๔) ทำลายสัตว์ด้วยวิธีการช็อตด้วยไฟฟ้า

(๕) กรณี นก ไก่ เป็ด ห่าน ให้ดำเนินการตาม (๑) หรือใช้วิธีการดิงคอกให้สัตว์ตาย

(๖) ทำลายสัตว์ด้วยวิธีอื่นตามที่ผู้มีอำนาจสังฆทำลายกำหนด

ข้อ ๑๐ ซากสัตว์ซึ่งได้จากการทำลายในข้อ ๙ ให้ผู้ทำลายดำเนินการทำลายซากสัตว์นั้น
ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๒

หมวด ๒

การทำลายซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด

ข้อ ๑๑ ซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด ให้สัตว์แพทย์ตามข้อ ๗ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจ
สังฆทำลายออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ทำลายซากสัตว์นั้น และให้ดำเนินการทำลายซากสัตว์ ณ จุดที่พบ
โรคระบาด หรือจุดที่พบซากสัตว์ หรือสถานที่อื่นใดที่สัตว์แพทย์เห็นสมควร

ข้อ ๑๒ ให้ทำลายซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด ตามลักษณะของซากสัตว์นั้น คือ

(๑) ซากสัตว์ซึ่งมีลักษณะยังเป็นตัวสัตว์ทั้งตัวอยู่

(ก) ให้ผู้มีอำนาจสั่งทำลายมีคำสั่งให้ฝังซากสัตว์ ในบริเวณพื้นที่ตอนที่น้ำท่วมไม่ถึงและห่างจากแหล่งน้ำธรรมชาติ หรือไกลจากแหล่งชุมชน โดยให้ส่วนบนสุดของซากสัตว์อยู่ใต้ระดับผิวดินไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร และสำหรับซากสัตว์ใหญ่ให้พูนดินกลบหลุมเหนือระดับผิวดินไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร ใช้สารเคมีที่สามารถทำลายเชื้อจุลินทรีย์หรือเชื้อโรคต่าง ๆ โดยการแช่ ราด หรือโรยที่ส่วนต่าง ๆ ของซากสัตว์นั้นจนทั่ว รวมถึงบริเวณปากหลุมที่ฝังซากสัตว์นั้นด้วย และทำการตรวจสอบดูแลพื้นที่ที่ฝังซากสัตว์ป้องกันบุคคลหรือสัตว์เข้าออกบริเวณสถานที่ฝังซากสัตว์ อย่างน้อย ๑๔ วัน หรือ

(ข) ใช้ไฟเผาทำลายซากสัตว์นั้นให้ไหม้จนสิ้น หรือ

(ค) ใช้วิธีการทำลายซากสัตว์ด้วยวิธีอื่นตามที่มีผู้มีอำนาจสั่งทำลายกำหนด

(๒) ซากสัตว์ซึ่งไม่มีลักษณะเป็นซากสัตว์ทั้งตัว หรือเป็นสิ่งใด ๆ ที่ได้จากสัตว์ที่มีชีวิต หรือสัตว์ที่ตายแล้ว ให้ทำลายตามวิธีที่กำหนดใน (๑)

กรณีซากสัตว์ที่ตัดออกจากสัตว์ขณะที่สัตว์ยังมีชีวิต เช่น งา เขา และขน เมื่อสัตวแพทย์พิจารณาแล้วเห็นว่าซากสัตว์นั้นยังใช้เป็นประโยชน์ได้ ให้จัดการทำลายเชื้อโรคระบาดด้วยวิธีพ่น แช่ ราด อบด้วยสารเคมีหรือความร้อนที่สามารถทำลายเชื้อโรคได้ จนกว่าซากสัตว์นั้นปลอดจากเชื้อโรคระบาดตามหลักวิชาการสัตวแพทย์

หมวด ๓

แบบเอกสาร

ข้อ ๑๓ หนังสือสั่งทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามแบบที่กรมปศุสัตว์กำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สรวิศ ธานีโต

อธิบดีกรมปศุสัตว์